

paa, at, hvis man vil undersøge, hvorledes denne Sag er arrangeret, vil man finde aldeles lignende Forhold og finde, at nogle Kommuner, der ligger langs Banen, have givet store Bidrag, og andre næsten ingen eller slet ingen. Det er et af de Forhold, som gjør det saa uhyre vanskeligt at bringe Baner frem paa den Maade. Dersom Alle ærlig og redelig ville lægge Høj til, dersom Enhver vilde yde, hvad der retfærdigt kunde tilkomme ham at yde, tror jeg ikke, det vilde være vanskeligt at faae Baner frem ved privat Hjælp. Men det faar man aldrig Menneſter til. Derfor er det saa uhyre vanskeligt at skaffe tilstrækkelige Bidrag til disse Baneanlæg, og derfor maa man, naar de skulle bringes frem — det var i alt Fald Tilfældet med Skive—Glyngøre Banen — have Penge andet Steds fra, men det bliver i Almindelighed meget dyre Penge, og Anlægget bliver derfor byrdefuldt. Jeg maa saaledes efter min personlige Erfaring anse det for meget tvivlsomt, om man i en længere Fremtid vil kunne faae Baner anlagte efter dette System af 1873. I den nærmeste Fremtid er det utvivlsomt aldeles umuligt; det skulde da være den Bane, som det ærede 1ste Medlem for 3die Kredts (Tobiesen) nævnte, den lille Bemb—Lemvig Bane, der skulde gjøre en Undtagelse; men jeg tror ikke, at nogen anden Bane vil blive anlagt efter dette System. Naar den ærede Landsstingsmand tillige med saa stor Styrke talte om Prægravation, skal jeg, idet jeg ikke indvender Noget imod Korrektheden af hans Angivelser, som jeg stoler paa, bemærke, at de forekomme mig at være lidt uforsvændige. Jeg har ikke forberedt mig paa at nævne Tal, fordi jeg ikke troede, at dette Prægravationsspørgsmaal vilde blive reist med den Styrke, som her er sket, men jeg vil tillade mig at gjøre opmærksom paa, at, naar man nævner Rentetabet af de Kapitaler, som Staten har anbragt i Jernbaner, fordeler dette Rentetab efter Folketal mellem de forskellige Landsdele, hvorved man faar ud, at Sjælland og den tilhørende Øgruppe kommer til at yde et saa og saa stort Tilskud til Syder og Fyndøer, saa glemmer man at tage i Betragtning, at de nævnte Jernbaner have fremkaldt et stort materielt Opsving i Sjælland og Fyn, og det er bekendt, at ethvert materielt Opsving giver sig tilkørende gennem betydelig forøgede Indtægter for Staten gennem de indirekte Afgifter. Jeg tvivler ikke om, at man ved nærmere Undersøgelse vil finde, at Statens Indtæder af Told og andre indirekte Afgifter for

Sjælland og Fyn ere stegne meget betydelig siden Jernbaneanlægene, og om man end ikke kan bestemt godtgjøre, hvor stor en Del af Stigningen der kan tillægges Jernbanerne, vil man finde, at en stor Del af, hvad der er indvundet, skyldes disse. Denne Sum, som jeg ikke her kan nævne, maa naturligvis fradrages det Rentetab, Statskassen har lidt af de i Jernbanerne anlagte Kapitaler, og jeg tror da ikke, at Rentetabet vil blive saa stort, at det af den Grund var værd at reise Prægravationsspørgsmaalet. Det er jo for Næsten en Selvfølge, at, da der i et Land findes rigere og fattigere Egne, kan dette Prægravationsspørgsmaal aldrig undgaas. Det kan ikke undgaas, at de rigere Egne komme til at tilskyde en meget betydelig Del til offentlige Anlæg i de fattigere Egne, og at det altsaa er en Fordel for de fattigere Egne at være forenede med de rigere, og naar den rige Egn vil stille sig paa sit eget isolerede Standpunkt, et Tab for den, at den skal dele Kaar med den fattigere; men det kan ikke være anderledes. Vi ere nu engang ikke Alle lige velhavende i alle Egne af Landet, og jeg antager derfor, at vi skulle staa Laft og Brast med hinanden, saa at jeg ikke finder det fornødent med den Styrke at fremhæve Prægravationsspørgsmaalet. Hvis man vilde føre det konsekvent ud, skulde man af Hensyn til Prægravationen ogsaa negte det Tilskud af 80,000 Kr. pr. Mil, som jeg ikke tror den ærede Landsstingsmand havde Noget imod, at Statskassen ydede de fattigere Egne i Sjælland. Forøvrigt kunde der maaske nok tænkes en Maade, hvorpaa i det Mindste min Anskuelse og den ærede Landsstingsmands kunde falde noget sammen i det Punkt, idet jeg ikke indser, at det var nødvendigt at gjøre Tilskudet saa ringe fra de paagjældende Egne. Jeg tror, at naar man blot spørger for, at der kommer en retfærdig og saavidt mulig efter Forholdene ensartet Fordeling tilstede, naar Regeringen med den Autoritet, den har, fordeler det Tilskud, som de paagjældende Egne skulle yde, retfærdigt mellem Kommunerne efter den Nytte, de have af Anlægene, og naar Regeringen vil levere Kapitaler og nøjes med, at de paagjældende Landsdele skulle forrente det Tilskud, de skulle have af Regeringen, og maaske desuden, hvis Staten forlangte det, amocitjere det i en længere Arrække, saa vil den Byrde, som enkelte Landsdele ville komme til at bære som Følge af Jernbaneanlægene, blive saa let, at de vist med Fornøielse ville gaa ind paa at yde et